

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Non necessario alijs manifesta. parag. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

est, per eam constitui sponsalia, quia id notat illud futurum, (*eris*) quod tamen contrahi ad præsens, undè, & tunc constitui Matrimonium, si addatur *ex nunc, posthac, &c.* diximus eodem nu. 21. & idem, si similia addantur, ibidem diximus, de illis aliis formulis. *habebo te, tenebo te pro uxore, &c.*

29. *Volo, vel placet* infinito adjunctum, sic, *volo, vel placet contrahere tecum, ducere, accipere te in uxorem*: pari modo *volo te habere, te tenere in uxorem*, dubia sunt verba. Constituunt sponsalia ex Sanc. a quia ex se hæc verba satis verificantur, si ea proferens nolit nunc, illam esse suam, sed tempore futuro; verum ab Hurtad. b hæc putantur verba, satis æquivoca, quia possunt significare merum dumtaxat desiderium promittendi; & atque aded Judex, qui intentionem, sic loquentium, non noscit; debet pronuciare (ait Hurtadus) per hæc verba, nec Matrimonium, nec sponsalia fuisse constituta. Lege etiam

a Sanc. l. c.

b Hur. l. c.

c Delug. l.

3. Resp.

mor. d. 16.

n. 47. &

48.

d Sanc. l. c.

e Sanc. ib.

n. 5. 8.

& 10.

f Pont. l. 2.

mat. c. 10.

g Av. q. 8.

mat. sec. 3.

V. Debet.

h Hur. l.

e diff. 13.

nu. 57.

30. *Accipio te in meam ex crastino, seu in crastinum*, non sponsalia, sed matrimonium constituere, docet Hurt. loc. cit. quia sensus est, *nunc volo, seu consentio, ut cras sis mea*: consensus ergo est, inquit; de præsentis, licet exequutio debeat esse eras. At d Sanc. ait, constituere sponsalia, quia ratione illius additi (*ex crastino, &c.*) promissio est de futuro. In certa igitur res hæc apparet mihi.

31. *Nullam aliam ducam, vel duco, nisi te, vel præter te, vel quam te*, nec sponsalia constituere, nec Matrimonium, putant Sanc. s & Pontius. f Rem esse dubiam dicit Averfa. g

Distinguit autem Hurt. b Si enim dicatur *duco*: constituitur (ait) Matrimonium, si *ducam*, constituuntur sponsalia. Huic postreg Av. q. 8. mo adhaereo, quia per illud *duco*, consensus præsens exprimitur; per illud, *ducam*, exprimitur futurus; nam propterea nu. 11. hanc posteriorem numerari inter formas constituentes sponsalia, & illam priorem num. 14. recensui inter constituentes Matrimonium.

Signa, qua Sponsalia constituunt.

32. Porrigere, & tangere sibi manus in signum fidei, & promissionis, quam sibi dant Sponsi de futuris Nuptiis,

33. Inmissio annuli in digitum, ad idem significandum.

34. Missio, & acceptatio munerum juxta morem Sponsorum, præcedente tractatu de Matrimonio.

Ex his vides non solum prædicta signa sola, sed nec ipsam copulam solam, constituere sponsalia, nisi supponatur tractatio de Nuptiis, vel quid simile; secus enim prædicta præstari possent animo fornicario.

35. Taciturnitas filii præsentis, quando Parentes, Tutores, vel curam illius loco Parentum gerentes Matrimonium ipsius promittunt, patit sponsalia. Parentes, inquam, Tutores, &c. non vero extranei; nam non assentior Pontio i assententi, & Dianæ k ju. i Pont. l. dicanti esse probabile, constitui sponsalia, c. 14. n. 7. etiam si extranei sint, qui promittunt; non assentior, inquam, quia extranei carent auctoritate exprimendi aliorum consensum, & Taciturnitas tunc dicti filii non præsumitur rationabiliter esse consensus, facile enim potest procedere ex eo, quod non curat, ea quæ dicti extranei ex se promittunt, cum non teneatur ipsis respondere.

36. Si filius absens, vel infans, postea fiat præsens, vel septennis, quando ab iisdem Parentibus edissent promissionem pro ipso factam de ipsius Matrimonio, & ipse taceat, sponsalia item inuit. Ita Coninck; multo magis, si ratificet per verba, vel per cohabitationem, vel per oscula, & amplexus, vel per visitationem, vel per appellationem Sponsæ, vel per similia, sic enim est clara sponsalium approbatio, quod etiam definitur in Jure. m

S. I V.

Non necessario aliis manifesta.

x. **I**N hoc, inter alia multa Matrimonium differt à sponsalibus, quod post Tridentinum, Matrimonium invalide inuit, nisi iniatur publicè, hoc est, coram Parocho, & Testibus, id, quod dicitur iniri Matrimonium in facie Ecclesiæ; At non, sic sponsalia; ad horum enim valorem satis est, si soli Sponsi inter se mutuam promissionem exhibeant. Quare sponsalia clandestina, & valida sunt, & nisi aliud mali immisceatur, licita, ut declaravit Sacra Congregatio apud Rebell. & Hurt. n Decretum Tridentini (ait Sacra Congregatio) quod statuit, ut matrimonium fiat coram Parocho, & Testibus, non habet locum in nu. 65. sponsalibus. 2. Por-

2. Porro dubitabis : An Matrimonium ipsum clandestinum, quod est invalidum, ut Matrimonium, inducat tamen valida sponsalia, & sic, qui, absente Parocho, & Testibus, Matrimonium contraxit, obligetur iterum legitime contrahere, quasi tunc sponsalia contraxisset?

3. Respondeo. Vel agimus de Matrimonio clandestino contracto ab Impuberibus, vel à Puberibus: Pubertas acquiritur à viro, decimo quarto anno completo; à femina, duodecimo item completo.

4. De priore non est controversia. Sicut enim omnes docemus, Matrimonium clandestinum, ut etiam publicum, si contrahatur inter dictos Impuberes nullum esse, tum ratione impubertatis, quia tunc non sunt aperti ad Matrimonium: tum ratione clandestinitatis, quia per Tridentinum, a Matrimonium clandestinum irritum est, & nullum: eodem modo cum Sanc. b docemus omnes, ejusmodi Matrimonium esse, in ratione sponsalium, validum, ita ut impuberes, qui clandestine invalidum Matrimonium contraxerunt, tamen contraxerint vera sponsalia, & item resultaverit impedimentum publicæ honestatis. Ratio est, quia ejusmodi Matrimonium obligare, ut sponsalia, definiit *Caput c. finale, & C. unicum; d* & ratio definitionis fuit, quia quando actus includitur in eo, quod fit, si non valet eo pacto, quo fit, valet meliori modo, quo potest. At sponsalia satis manifestè includuntur in eo contractu clandestino. Cum igitur ex alia parte Tridentinum solum annullaverit Matrimonium clandestinum, non verò clandestina sponsalia, sequitur, ea esse valida. Excipe, nisi prædicti expressè exclusiverint sponsalia, ut si dixissent: *Contrahimus Matrimonium, quod si Matrimonium non valet, nolumus obligare ad sponsalia*, nam tunc sponsalia inclusa nequaquam fuissent in illo clandestino Matrimonio.

5. De posteriori celebris est, & vulgata questio. An Matrimonium clandestinum inter puberes, cum non valeat post Tridentinum; ut Matrimonium, valeat, obligetque, ut sponsalia, sicuti modo diximus de clandestino inter impuberes.

6. Negat Sanch. e eumque sequitur Bona. Diana, f Becanus, Nava. alitque apud Aver. g Innotuit in illis Tridentini verbis: *Ad sic, id est, clandestine contrahendum eos Sancta*

Synodus omnino inhabiles reddidit. Si enim essent habiles (ait Sanch.) ad sponsalia, non essent omnino inhabiles. Consumat, nam tunc solum, actus, si non valet, ut agitur, valet meliori modo, quo potest, quando est defectus ex parte causæ ethice, ut est in Matrimonio impuberum; at quando est defectus ex parte efficientis, & formæ, ut est in casu nostro, in quo Tridentinum inhabiles reddidit illas personas, & requirit publicitatem illam tanquam formam, corrumpit omnino totus actus: unde, quia ejusmodi actui resistit Jus Tridentini, non potest ex illo oriri obligatio sponsalium.

7. Præter citatos, hanc etiam sententiam sequitur Bossius, h citans pro eo 35. Doctores, addens non posse hoc Matrimonium, etiam si juratum fuerit, & etiam si accesserit postea copula, parere valida sponsalia, quia illud totum, quantum quantum est, est actus nullus ex Tridentino: ex actu autem nullo, nullus procedere potest effectus.

8. Nihilominus Aversa i citans pro se i Avera. q. Navarr. & præterea Cordubam, Cominck, 8. sec. 3. V. Layman, Rebellium; (quibus adde alios videtur apud Bossium k afferentes declarationem k Bossius Sacrae Congregationis) ait, valere saltem, ut sponsalia; æque profus, ac valet in impuberibus. Ratio potissima est; quia fundamentum, quo innixus est Sanchez, non videtur solidum, nam Tridentinum inhabiles omnino reddidit Fideles ad contrahendum Matrimonium clandestine, non verò sponsalia: scilicet, non abstulit vim obligationis per modum sponsalium imbibitam in Matrimonio clandestino, sed valorem dumtaxat Matrimonii de præsentis, Jus ergo Tridentini resistit contractui clandestino, ut Matrimonium est, non verò, ut est promissio sponsalium: Quare negandum est illud, quod assumit San. in Confirmatione, nimirum, quod ea personæ, tunc sint inhabiles ad sponsalia, & quod tunc desit forma data à Tridentino; Tridentinum enim solum eas personas reddidit inhabiles, & eam formam dedit, pro Matrimonio tantum, non pro sponsalibus in eo contractu imbibitis.

9. Prior ex dictis sententiis videtur probabilior; quia, dum absolute loquitur Tridentinum, absolute nullum totum actum quoad omnes partes quomodoocunque imbibitas refellit, nihilominus posteriori probabilitatem suam ne denegemus.

Pen. l. 14. n. 7. Dian. 17. q. 10. 270.

Trid. sess. 24. c. 2. de mat. b Sanc. lib. 1. matr. d. 23. num. 5. e Caput fin. de De spons. Impuberum. d C. un. §. 1. Idem quoque eodem 2. 6.

Caput fin. de De spons. Impuberum. d C. un. §. 1. Idem quoque eodem 2. 6.

Sanc. l. c. sup. 10. Diana p. num. ut Matrimonium, valeat, obligetque, ut sponsalia, sicuti modo diximus de clandestino inter impuberes. Aver. l. c. mox citando. V. g. Innotuit in illis Tridentini verbis: Ad sic, id est, clandestine contrahendum eos Sancta

10. Quòd si clandestinè contrahentes habeant intentionem faciendi sponsalia, si non possint validum facere Matrimonium, etiam Sanchez, a concedit, tunc fieri valida sponsalia, sed magis consequenter negat Bossius, b quia sic contrahentes non promittunt sponsalia externis verbis, seu signis externis, sed solum internè, quod ex supradictis ad validitatem non sufficit; verba enim illa clandestini Matrimonii, cum actum omninò nullum, ex sententia Sanchez, & ipsius Bossii, contineant, videntur non posse intentionem promissionis sponsalium legitimè significare.

a Sanchez l. c.
n. 6.
b Bossius l. c.

§. V.

Absoluta sponsalia, & non conditionata. Remissivè.

DE his agetur commodius cum de consensu ipsius Contractus Matrimonii, Deo favente, infra disputabimus.

Infra Tr.
4. de Con-
sensu c. 5.

CAPUT III.

Quis possit Sponsalia contrahere?

He solum duo difficultatem habent. Primò, an possit quis in quacunque ætate. Secundò, an possit quis impedimento aliquo laborans, validè inire sponsalia.

§. I.

Ætas, quando nam, irritat Sponsalia.

1. Quæstio potest esse Primò, de eo, qui septennium complevit, sed nondum est pubes. Secundò, de eo, qui illud non complevit.

De eo, qui septennium complevit.

Dico Primò. Qui septennium complevit, quamvis nondum pubes, validè, & licitè sponsalia contrahit, si usu rationis est com- q. 2. art. 2. pos (nam impos rationis etiam septennio major, non est aptus ad sponsalia, ut supra V. Matr. vidimus.) Ita Sanctus Thomas, d' omnesque sec. q. 6. v. ferè Theologi, quidquid dicant Sylvester, sponsalia, & alii que perpauci, requirentes ad sponsalia eandem ætatem, quæ requiritur ad Matrimo-

monium. Ratio nostræ doctrinæ est; quia licet sit determinata ætas pro Matrimonio, pro quo jura requirunt pubertatem, scilicet duodecimum annum completum in fœminis; decimumquartum item completum in viro; tamen pro sponsalibus expressè conceditur sufficere, tum pro fœminis, tum pro viis septennium completum. Hujus autem rei congruentia est; quia ad matrimonium, quod ex se est indissolubile, maturiore opus est iudicio, quàm ad sponsalia, quæ rescindi ex multis causis possunt.

De eo, qui septennium non complevit.

2. Dico Secundò. Minor septennio carens usu rationis invalidè inire sponsalia. Pater id ex dictis, supra, g & habetur in jure. h

3. Dico tamen Tertiò. Idem minor septennio, si usu rationis poleat; etiam si cum usu per miraculum recepisset, validè, & licitè contrahit sponsalia. Hoc dictum magis est controversum, quàm præcedens; nam aliqui cum Averfa, i requirunt, præter usum rationis, ætatem septennii completi; Aliqui apud Dianam, k & apud eandem Averfam, l præter dictum usum, requirunt ætatem, saltem proximam septennio. Sed nos cum Sanchez, m Pontio, n & Leandro, o requirimus usum solum rationis, fatemur tamen propter aliquos Textus, quos prædicti Doctores inducunt, ipsorum sententiam esse probabilem. Ratio nostra potissima est; quia quando Jus, sive concedit, sive præscribit pro sponsalibus septennium; Ideò præscribit quia tunc præsumit in Sponsis usum rationis necessariam ad illa contrahenda: prorsus sicuti, ideò præscribit ætatem pubertatis pro Matrimonio; quia tunc præsumit potentiam ad generandum; Si ergo jam habetur sufficiens usus rationis ante septennium, sufficienter Jura servabuntur, sicuti proportionaliter jura, quæ requirunt pubertatem pro Matrimonio, sufficienter servantur etiam ante pubertatem, quando ante illam constat, quòd malitia suppleat ætatem, ut cum communi docet idem Sanchez. p

4. Illud est notandum cum eodem, q ante septennium non esse sponsalia, nisi appareat, & in foro externo, nisi probetur Sponsos esse compotes usus rationis, sed, post septen-